

Izjava največje slovenske založbe osnovnošolskih učbenikov

Sloveniji ni mar za kakovost učbenikov

SLOVENIJA - Drastičnim zaostritvam razmer za pripravo kakovostnih učbenikov v Sloveniji v zadnjih letih bo po najavah Ministrstva za šolstvo in šport RS konec aprila sledila še ukinitve svobodnega trga priprave učbenikov, kar naj bi v šolskem letu 2011/12 že določal dopolnjeni Pravilnik o potrjevanju učbenikov.

Kvazi javna razprava o predlaganem besedilu se končuje danes. Glede na nedvoumne napovedi ministra v javnosti bodo s temi spremembami razmere za pripravo novih učbenikov v Sloveniji postale v celoti nevzdržne. Ukrep nima nobene strokovne in analitične podlage, izjave o t. i. »zaslužkarstvu založnikov« pa so glede na razpoložljive in primerljive podatke v sedanjih razmerah daleč od resnice.

Ne gre namreč pozabiti, da smo od konca osemdesetih let slovenski založniki učbenikov tako posodobili učno tehnologijo, da je pouk s tiskanimi gradivi še do pred štirimi leti potekal primerljivo z drugimi državami v okolici, delno tudi z razvitejšimi članicami EU. To nam je uspelo kljub učbeniškim skladom in izposoji, ki so jo zelo drago plačevali starši in s tem delno blažili pritisk na državni proračun. Reforma osnovne šole in uvedba devetletke s sodobnimi učbeniki sta v veliki meri zaživelji zaradi angažmaja založnikov tako pri pripravi kot pri uvajanju novih učbenikov in s tem učnih načrtov. Se še spomnite, kakšne učbenike smo imeli v osemdesetih letih prejšnjega stoletja?

Kot kažejo priloženi prikazi, v Sloveniji vodilni učbenik pri posameznem predmetu povprečno uporablja od 40 do 50 % otrok, sledita mu še dva učbenika, več kot trije pa so uporabljeni v zane-marljivem odstotku. Trg torej deluje in stanje je odraz dolgoletnega izbora, ki ga opravljajo učitelji. Trditve ministrstva o preobilju učbenikov so izrečene brez kakšne koli strokovne analize in so posledica nezaupanja v sposobnost

učiteljev, da izberejo najboljše učbenike, in so kot take populistično prilagajanje medijskim puhlicam o prevelikem številu učbenikov (z le domnevnimi očitanimi strokovnimi napakami).

Že v času prejšnje vlade je preskrba z učbeniki začela močno upadati. Ukinitve potrjevanja delovnih zvezkov je v Sloveniji vzpostavila sistem, ki mu ni para v nobeni razviti članici EU ali primerljivo razviti državi v svetu: učenci v »razmahane«, pet do šest let stare »potrjene« učbenike ne smejo pisati, delovne zvezke imajo le premožnejši, večina snovi pa se prepisuje po nareku v navadne zvezke. Zdajšnja vlada je šla še dlje in lani staršem omogočila, da v celoti preprečijo uporabo delovnih zvezkov pri pouku, če tako želijo. Vsi ukrepi so bili izpeljani ad hoc, brez ustreznih prehodnih obdobij in brez usklajevanja s prizadetimi. Česa takega v Evropi ne najdemo!

Posledica vsega tega je, da pet ali šest let starih učbenikov, ki jih zdaj uporabljajo v slovenskih šolah, v naslednjih letih ne bo mogoče zamenjati z novimi učbeniki, saj bomo slovenski založniki ostali brez sredstev za njihov razvoj, nekateri med nami se bodo umaknili iz te dejavnosti, tisti, ki bomo ostali, pa bomo primorani ukiniti dober del delovnih mest, vezanih na evalvacije in uredniško pripravo novih učbenikov. S tem se vračamo 30 let v preteklost, ko je za vsak predmet obstajal le en učbenik, ko je njihov izid vsako leto zamujal, ker založniki niso čutili pritiskov konkurence, in ko je ne

nazadnje način produkcije učbenikov uporabnikom med vrsticami sporočal, da živimo v družbi, ki verjame, da je le ena pot do znanja, za katero ni nič narobe, če je v rokah zasebnih monopolistov ali države, če le nad njo bdi skupina vladajoči politiki všečnih ekspertov. **Natančno to hoče zdaj spet vzpostaviti minister Lukšič.**

Starši, zajeti v raziskavi, prav tako menijo, da se njihov otrok **ne more uspešno učiti brez učbenika in delovnega zvezka** ter da je učbenik, v katerega otrok lahko piše, v katerem označuje in počrtava, koristnejši kot tisti, v katerega je prepovedano pisati ali počrtavati. Raziskava med učitelji je pokazala, da se jih kar **63 odstotkov odloči tudi za uporabo učnega gradiva**, ki združuje učbenik in delovni zvezek v eni publikaciji. **Polovica učiteljev (51 %) meni, da je nov učbenik zelo primerno učno gradivo**, le 21 odstotkov učiteljev pa je prepričan, da je za poučevanje primeren tudi rabljen učbenik. A ministrstvo je gluho za kakršno koli upoštevanje mišljenja stroke, staršev ali založnikov in ukrepa v smeri ureditev v državah, kot so Kuba, Severna Koreja in Albanija. **Zaradi navedenih napovedanih ukrepov bo Založba Rokus Klett z dnem uveljavitve napovedanih sprememb prekinila vse investicije v razvoj, pripravo in krepitev uporabe najkakovostnejših gradiv v slovenskih šolah.**

Naročnik oglasa:
Založba Rokus Klett, d. o. o., Ljubljana,
www.rokus-klett.si

Raziskava družbe Valicon je pokazala, da kar 70 % staršev meni, da bi se osnovnošolsko izobraževanje moralo v celoti financirati iz javnih sredstev, zato je zanje nesprejemljivo, da morajo sami kupovati nekatera učna gradiva. Če bi država zares želela uresničiti načelo »brezplačne šole«, kot ga opredeljuje ustava, bi morala poskrbeti za brezplačne učbenike in delovne zvezke, ki bi jih učenci dobili v trajno last.

UČITELJ IZBERE LE EN POTRJEN UČBENIK
V Sloveniji je število učbenikov pod povprečjem.

Država	Matematika 6. razred	Materni jezik 7. razred	Fizika 8. razred	Angleščina 8. razred
Estonija	3	3	2	4
Srbija	6	5	2	4
Avstrija	21	20	26	9
Švedska	10	12	5	12
Češka	16	18	6	9
Madžarska	5	7	5	17
Slovenija	5	3	4	5
Povprečje	9,4	9,7	7,1	8,6

Vir: Primerjava Evropskega združenja šolskih založnikov, ki jo je na mednarodnem simpoziju Uspešni modeli oskrbe z učbeniki in e-učbeniki v Evropi predstavil predsednik združenja, Preben Späth; Ljubljana, 26. avgust 2010.

